

**Technische vragen raad- en commissieleden
aan het college**

Datum indiening : 1 maart 2021
Registratienummer : E202107066

Onderwerp: Verhoogde taakstelling huisvesting statushouders Regio Alkmaar

Aan het college,

Inleiding

Begin december 2020 heeft de regio Alkmaar waaronder het College van Heerhugowaard, een brief naar het ministerie van Justitie en Veiligheid gestuurd waarin zorgen worden geuit over de verhoogde taakstelling statushouders in het jaar 2021. Met in afschrift de gedeputeerde van de provincie Noord-Holland.

U had aangegeven dat u namens de regio Alkmaar graag op korte termijn in overleg met het ministerie en met provincie Noord-Holland treedt over:

1. het versoepelen van regelgeving en versnellen van procedures van omgevingsvergunningen. De definitie van tijdelijkheid moet worden verruimd om aan de behoefte van flexibele woonvormen tegemoet te komen. Niet alleen voor statushouders, maar zeker ook voor andere woningzoekenden met urgentie en/ of spoedzoekers.
2. de mogelijkheid om tijdelijke huisvesting buitenstedelijk mogelijk te maken met korte procedures in bijvoorbeeld de Crisis- en herstelwet, alsmede de mogelijkheid voor gemeenten om ook in gebieden die de provincie heeft aangemerkt als Bijzonder Provinciaal Landschap tijdelijke woonvormen te realiseren. Intussen moet de handhavende taak van de provincie in dezen worden opgeschort.
3. overleg met o.a. het Rijksvastgoedbedrijf om tussenvormen voor huisvesting te verkennen.
4. uw aanbod om op korte termijn ambtelijke capaciteit te leveren om tot snellere realisatie van geschikte huisvesting te komen en gemeenten te ondersteunen bij het aanvragen van gelden.
5. het betrekken van woningcorporaties en marktpartijen bij dit proces.
6. uw aanbod om financieel te ondersteunen, zowel in het kader van toekenning van percentage van een mogelijke regeling voor huisvesting van kwetsbare groepen (50 mln), als het bedrag van cumulatief €25,5 mln. dat voor gemeenten beschikbaar komt voor de ondersteuning van inburgeraars vallend onder het huidige stelsel.

N.a.v. deze brief naar het ministerie, de Raadsinformatiebrief van 5 januari jongstleden en het wensenlijstje vanuit de regio Alkmaar hebben wij als D66-fractie enkele technische vragen:

1. Over welke van de zes bovengenoemde punten heeft u al overleg gehad en wat is hiervan het resultaat geweest? Gaarne uitleg per punt a.u.b.

Regio Alkmaar verwacht dat onder de huidige omstandigheden de taakstelling onredelijk is en onmogelijk te realiseren zonder dat het extreem ten koste gaat van andere woningzoekenden

2. Wat bedoelt nu precies met onredelijk, onmogelijk en het extreem ten koste gaat in deze zin? Gaarne uitleg a.u.b.

De huidige taakstelling in de afgelopen vijf jaar voor de gemeente Heerhugowaard:

Taakstelling 1e helft 2016: 63 personen, Taakstelling 2e helft 2016: 73 personen

Taakstelling 1e helft 2017: 41 personen, Taakstelling 2e helft 2017: 32 personen

Taakstelling 1e helft 2018: 42 personen, Taakstelling 2e helft 2018: 35 personen

Taakstelling 1e helft 2019: 19 personen, Taakstelling 2e helft 2019: 19 personen

Taakstelling 1e helft 2020: 18 personen, Taakstelling 2e helft 2020: 21 personen

Taakstelling 1e helft 2021: 45 personen

Halverwege het jaar 2020 bleek uit Kamervragen dat de gemeente Heerhugowaard qua huisvesting een achterstand in huisvesting van statushouders had. Hieruit bleek dat Heerhugowaard in trede 2 was geplaatst van de interventieladder: *de provincie vraagt bij (achterlopende) gemeenten de informatie op ter bevestiging en validering*

INFO: Bij het niet halen van de taakstelling wordt een interventieladder gehanteerd, waarbij in 6 stappen tot indeplaatsstelling gekomen kan worden. Indeplaatsstelling is het op kosten van de gemeente huisvesten van vergunninghouders. Deze interventieladder kent de volgende zes treden:

- 1. De provincie signaleert bij welke gemeenten op 1 januari of 1 juli de taakstelling al dan niet gehaald is.*
- 2. De provincie vraagt bij (achterlopende) gemeenten de informatie op ter bevestiging en validering.*
- 3. De provincie heeft met gemeenten afspraken gemaakt over acties, termijnen en gevolgen.*
- 4. De provincie heeft gemeenten een brief gestuurd waarin de interventie wordt aangekondigd.*
- 5. De provincie heeft bij gemeenten een besluit tot indeplaatsstelling 2020-0000662958 genomen.*
- 6. De provincie heeft het besluit tot indeplaatsstelling geëffectueerd/uitgevoerd.*

3. In hoeverre heeft de gemeente Heerhugowaard op dit moment een achterstand in de huisvesting van statushouders?

4a. Zo ja, welke gevolgen heeft deze achterstand?

4b. Zo niet, hoe is het mogelijk om nu wel in één keer deze huisvestingachterstand weg te werken als dit in voorgaande jaren niet was gelukt? Waar zit het verschil in, wat is er gebeurd waardoor dit anders is dan voorgaande periode?

In eerdere beantwoording op Schriftelijke vragen ex artikel 55 Reglement van orde voor de raadsvergaderingen (RvO) 'De Bever' gaf u aan dat het niet verstandig is om vergunninghouders te huisvesten in huurwoningen in de categorie II, omdat dit zou leiden tot een financiële situatie voor deze vergunninghouders waarbij er onvoldoende budget overblijft om hun leven in Nederland goed op de rit te krijgen.

5. In hoeverre heeft u dit bovengenoemde beleid in de afgelopen twee jaar toegepast bij de huisvesting van statushouders? Gaarne uitleg a.u.b.

6. Wat zijn de directe gevolgen van bovengenoemde beleidswijziging voor huurwoningen in de categorie I?

Procentuele verdeling van adressen waar statushouders zijn gevestigd betreft 287 personen op 128 adressen.

	2016	2017	2018	totaal
Bedrijventerrein Bomen-Recreatiewijk	1.5	0.0	0.0	0.8
Butterhuizen	3.1	5.1	4.2	3.9
Edelstenenwijk	6.2	10.3	8.3	7.8
Heemradenwijk	4.6	2.6	0.0	3.1
Huygenhoek	6.2	5.1	0.0	4.7
Molenwijk	9.2	7.7	8.3	8.6
Oostertocht	9.2	5.1	0.0	6.3
Planetenwijk	1.5	0.0	0.0	0.8
Rivierenwijk	36.9	25.6	29.2	32.0
Schilderswijk	7.7	17.9	12.5	11.7
Schrijverswijk	3.1	10.3	16.7	7.8
Stadshart	3.1	2.6	0.0	2.3
Zuidwijk	4.6	7.7	8.3	6.3
	100.0	100.0	100.0	100.0

Twee jaar geleden kregen we bovenstaande verdeling van de huisvesting van statushouders in de gemeente Heerhugowaard. Hieruit kun je opmaken dat minimaal 1/3 van alle statushouders huisvesting in de Rivierenwijk aangeboden kregen.

6. Hoe ziet de procentuele verdeling van statushouders in de wijken eruit over de jaren 2019 en 2020?

Als D66 maken we ons zorgen over de verdeling van statushouders over de wijken. Grote concentratie van statushouders in één bepaalde wijk geeft na verloop van tijd mogelijke inburgering, sociale en financiële fricties.

7. Welke mogelijkheid heeft de gemeenteraad om een betere verdeling van statushouders binnen de gemeente te realiseren?

8. Welke maatregelen kan het college nemen en welke maatregelen heeft het college reeds genomen of is zij van plan te gaan nemen? Gaarne uitleg a.u.b.

Alvast bedankt voor de beantwoording.

Michael Feelders
D66 Dijk en Waard

Antwoord van het college

Antwoord

1. Er is nog geen overleg geweest met het ministerie en provincie Noord-Holland over punten die door Regio Alkmaar de in de brief zijn aangekaart. Wel hebben de VNG, IPO, COA, ministeries van JenV, SZW en BZK inmiddels verdere uitwerking gegeven aan de taakstelling door het opstellen van een Integrale Handreiking voor opvang, huisvesting en inburgering (d.d. 11 februari 2021).

2. De verdubbeling van de taakstelling is onredelijk en onmogelijk, gezien gemeente Heerhugowaard al in 2020 pas op het laatste moment aan de doelstelling kon voldoen. Dit heeft ook te maken met het feit dat een gemeente van het Rijk de eis heeft een statushouder binnen tien weken na het verstrekken van de verblijfsvergunning een woning toe te wijzen. Aan deze vereiste konden we als gemeente in voorgaande jaren al niet tot nauwelijks voldoen. Dit betreft een landelijk probleem. Doordat meer vrijkomende woningen volgens de taakstelling moeten worden toegewezen aan statushouders gaat dit ten koste van andere woningzoekenden. We krijgen als regiogemeenten door de verhoogde taakstelling statushouders in het jaar 2021 niet alleen te maken met langere wachtlijsten voor reguliere woningzoekenden, maar ook voor andere groepen woningzoekenden, zoals bijvoorbeeld gescheiden ouders, daklozen of mensen met een medische indicatie.

3. Voor 1 juli 2021 moeten we als gemeente Heerhugowaard nog 36 van in totaal 45 personen huisvesten.

4a. In 2020 is de taakstelling volledig gehaald. Dit heeft dus niet voor enige achterstand gezorgd. Er is nu nog geen sprake van een achterstand, maar van een opdracht tot 1 juli 2021.

4b. Woningcorporaties bieden woningen aan voor het huisvesten van statushouders conform de gemeentelijke taakstelling. Voor het huisvesten van statushouders zijn woningcorporaties afhankelijk van vrijkomend aanbod. Door de coronacrisis komen minder sociale huurwoningen vrij dan voorheen. Ook hebben we te maken met een andere doelgroep: waar het voorgaande jaren vooral ging om te huisvesten alleenstaande statushouders, zijn het op dit moment voornamelijk gezinnen die we moeten huisvesten in eengezinswoningen. Het aanbod van eengezinswoningen in de sociale huur Heerhugowaard is in algemene zin beperkt en tevens is de vraag van reguliere woningzoekenden naar dergelijke woningen groot.

5. Het zijn de woningcorporaties die statushouders in de gemeente huisvesten. Zij moeten hun woningen sinds 1 januari 2016 toewijzen volgens de regels voor 'passend toewijzen'. Passend toewijzen is bedoeld om te voorkomen dat huishoudens met de laagste inkomens in te dure woningen terecht komen. De passendheidsnorm geldt ook voor toewijzingen aan statushouders en deze is dan ook sinds de invoering in 2016 toegepast. Dit is geen gemeentelijk beleid, maar rijksbeleid als onderdeel van de herziene Woningwet 2015.

6. De passendheidsnorm zorgt ervoor dat sociale huurwoningen in categorie I worden toegewezen aan huishoudens met een inkomen dat aansluit op de gevraagde huurprijzen in categorie I.

6. Opmerking bij onderstaande tabel: de getallen zijn het aantal woningen met daar achter het percentage. Het gaat hier **niet** om het aantal gehuisveste statushouders (personen).

Vergunninghouders

	2019		2020		Vergunninghouders Totaal	
	verhuringen	% verhuringen	verhuringen	% verhuringen	verhuringen	% verhuringen
Bomen- en Recreatiewijk	2	17%	2	13%	4	14%
Butterhuizen		0%	3	19%	3	11%
Centrumwaard		0%	1	6%	1	4%
Edelstenenwijk	1	8%		0%	1	4%
Heemradenwijk	1	8%		0%	1	4%
Molenwijk	2	17%		0%	2	7%
Oostertocht	1	8%		0%	1	4%
Planetenwijk		0%	1	6%	1	4%
Rivierwijk	2	17%	1	6%	3	11%
Schilderswijk		0%	1	6%	1	4%
Schrijverswijk	1	8%	4	25%	5	18%
Zuidwijk-Huygenhoek	2	17%	3	19%	5	18%
Eindtotaal	12	100%	16	100%	28	100%

Bron: databestand woningcorporatie Woonwaard (d.d. 12 maart 2021)

Woningcorporaties bieden woningen aan voor het huisvesten van statushouders conform de gemeentelijke taakstelling. Hiervoor zijn woningcorporaties afhankelijk van vrijkomend aanbod. Heerhugowaard heeft relatief gezien weinig (spreiding van) woningen in de lagere huurprijsklasse. Toch is het Woonwaard gelukt in 2019 en 2020 de verschillende doelgroepen, waaronder statushouders, over de wijken te spreiden.

7. Weinig mogelijkheden. Het is lastig gebleken te anticiperen op de vraag hoeveel statushouders zich in Heerhugowaard komen vestigen, omdat vanuit diverse landen andere gezinssamenstellingen zich in Nederland (willen) vestigen. Er is altijd sprake van een golfbeweging. Het college zet in op de bouw van 650 nieuwe sociale huurwoningen tot 2030 (zie Bij20-981 Woningbouwprogrammering Heerhugowaard 2020-2030). Daarvoor kan het in sommige gevallen nodig zijn dat een bestemmingsplan wordt aangepast. Die bevoegdheid ligt bij de gemeenteraad.

8. In de prestatieafspraken 2021-2024 tussen gemeenten Heerhugowaard en Langedijk, woningcorporaties en huurdersorganisaties heeft het college afspraken gemaakt over de huisvesting en begeleiding van statushouders.

Daarnaast heeft het college de werkorganisatie Langedijk en Heerhugowaard opdracht gegeven om met Woonwaard en Woonstichting Langedijk een sociaal woningbouwprogramma uit te werken dat antwoord geeft op de urgente woonopgaven van diverse doelgroepen, waaronder statushouders. Hiervoor zijn zeven potentiële locaties in Heerhugowaard aangewezen. Hiervoor is een intentieovereenkomst in voorbereiding met de betrokken corporaties. De verwachting is dat het college de gemeenteraad voor de zomer kan informeren over de ondertekening hiervan.